

Beredskapsplaner

Beredskapsplanene blir utarbeidet som instruksjoner og prosedyrer med sjekklister for de ansatte på anlegget i den daglige driften. Utgangspunkt for planene er akvakulturforskriften § 31, 3. ledd. Planene skal samsvare med de krav som kreves for offentlig kontroll. Planene skal til enhver tid være oppdatert, med minimum årlig revisjon.

Beredskapsplan ved akutt sykdom og massedød

1. Konstater åpenbar årsak og iverksett nødvendige tiltak

Årsak til massedød skal søkes raskest mulig slik at ytterligere dødelighet avverges. Ved teknisk svikt iverksettes kriseløsninger (nødoksygenering, alternative pumper etc), se sjekklister i IK-sentral.

2. Varsling av ledelse

Driftskoordinator eller dennes stedfortreder skal varsles straks. Vedkommende har ansvar for kriseledelse og for å kalle inn nødvendig mannskap og varsle i linjen. Varslingsliste henger på kontor.

3. Tilkall personell som kan bistå med feilsøking og feilretting

Kontaktinformasjon til bistandspersonell fremgår av telefonliste.

4. Iverksett konsekvensreducerende tiltak

Død og døende fisk skal så raskt som mulig fjernes fra kar og transporteres til dødfiskkvern i lekkasjetette beholdere. Døende fisk skal avlives på en forsvarlig måte (ved slag mot hodet/overdose bedøvelsesmiddel). Overstiger dødeligheten kapasitet på dødfisktankene kontaktes mottaker av ensilasjen (før oppstart av anlegg vil det foreligge avtaler med godkjente mottakere av ensilasje).

5. Varsle fiskehelsetjenesten

Ved mistanke om sykdom tilkalles fiskehelsetjenesten for årsaksavklaring (før oppstart av anlegg vil det foreligge avtaler med kompetent fiskehelsetjeneste).

6. Varsle Mattilsynet tlf: 22 40 00 00

Mattilsynet skal varsles ved massedød og mistanke om listeført sykdom. Mattilsynet skal også varsles ved hendelser som har fått vesentlige konsekvenser for fisk eks. skade og påkjenning for større antall fisk som følge av særskilt hendelse. Mattilsynet kan også varsles elektronisk på: http://www.mattilsynet.no/om_mattilsynet/varsle_oss/

7. Hindre videre spredning

Ved mistanke om smittsom sykdom skal driftshygiene innskjerpes. Dersom sykdomsutbrudd kun omfatter en avdeling skal denne røktes atskilt av utpekt personell. Særskilt arbeidsbekledning og skotøy skal benyttes, og det etableres en midlertidig smittesluse i tilknytning til avdelingen. Dør merkes med varsel-skilt: Mistanke om smittsom sykdom. Dersom kun enkeltkar er påvirket skal disse isoleres på egnet måte. Karene røktes til sist og det benyttes engangshansker. Desinfeksjonstiltak innskjerpes, personellflyt og aktivitetsnivå begrenses til et minimum.

All uttransport av biologisk materiale stoppes inntil situasjonen er avklart.

Referanser:

FOR-2008-06-17-822 Forskrift om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften)

FOR-2004-03-19-537 Forskrift om internkontroll for å oppfylle akvakulturlovgivningen (IK-Akvakultur)

Mork Rensefisk A/S

Beredskapsplan ved rømming eller mistanke om rømming

1. **Konstater åpenbar årsak og iverksett nødvendige tiltak**
Årsak til rømming skal søkes raskest mulig slik at ytterligere rømming kan begrenses. Oppfiskingsutstyr (ruser og garn) og not for avgrensing av videre spredning av fisk skal settes ut. Berggylt er svært stasjonær og vil sannsynligvis holde seg nærmer utslippunktet.
2. **Varsling av ledelse**
Driftskoordinator eller dennes stedfortreder skal varsles straks. Vedkommende har ansvar for kriseledelse og for å kalle inn nødvendig mannskap og varsle i linjen. Varslingsliste henger på kontor.
3. **Tilkall personell som kan bistå med feilsøk og feilretting**
Kontaktinformasjon til bistandspersonell fremgår av varslingsliste.
4. **Varsle Fiskeridirektoratet døgnåpen vaktentral tlf: 03415**
5. **Varsle Fiskeridirektoratet på skjema: Melding om rømming del 1**

Fiskeridirektoratet skal varsles både telefonisk og elektronisk på skjema (4 og 5).

Veiledning og skjema finnes på Fiskeridirektoratets nettsider:

<http://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Registre-og-skjema/Skjema-akvakultur/Roemming>

Når skadeomfanget er fastlagt eller det foreligger bedre oversikt over hvor mye fisk som faktisk er blitt borte (gjenværende fisk er talt opp), rapporteres det **endelige** antallet rømt fisk (skjema del 2). Del 2 skal sendes sammen med Del 1 til Fiskeridirektoratet **senest én uke** etter at merd/kar med rømming er kontrollert og skadeomfanget fastsatt. Sendes per e-post til: fmc@fiskeridi.no.

Referanser:

FOR-2008-06-17-822 Forskrift om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften)

FOR-2004-03-19-537 Forskrift om internkontroll for å oppfylle akvakulturlovgivningen (IK-Akvakultur)

Forebyggende tiltak

Like viktig som beredskap mot kritiske hendelser er det å forebygge og legge opp god rutiner for å forebygge mot kritiske hendelser som bla. utbrudd av smittsomme sykdommer, massedød og rømming.

Basert på risikovurderinger vil en ved planlegging, bygging og ved oppstart av anlegget foreta risikovurderinger for å beskrive risikomomenter og gjøre tiltak for å forebygge risiko. Dette vil være gjennomføring av tekniske forbedringer samt utarbeide instruksjoner og prosedyrer for å sikre rutiner for å vurdere/oppdage og håndtere risiko. I planleggingsfasen legges det spesielt vekt på forebygging av følgende risikofaktorer:

Drift: Grunnlaget for å hindre utbrudd av smittsomme sykdommer og akutt fiskedød i et landbasert anlegg er å sørge for tilfredsstillende karmiljø, tetthet og fôr til all fisk, å hindre smitte inn i anlegget og hindre smitte mellom avdelinger i anlegget og ut av anlegget. Slike tiltak er beskrevet ovenfor under overskriften "Utforming av anlegget" hvor også rutiner rundt drit er beskrevet.

Anlegget skal være knyttet til ekstern fiskehelsetjeneste og motta 12 besøk i året fra denne. Fiskehelsetjenesten er en viktig partner for å diskutere tiltak som kan hindre utbrudd av smittsomme sykdommer og videre spredning av disse.

Mork Rensefisk A/S

Den ansvarlige for den daglige drift skal sikre at det føres tilsyn med forhold som har betydning for helsen og velferden for fisken i anlegget herunder tilsyn med installasjoner, tekniske innretninger og utstyr for produksjon.

Andre forebyggende tiltak er knyttet til sikring av godt karmiljø og fiskevelferd. Slike tiltak er knyttet til kontroll med fisk, vannkvalitet, karmiljø og tilsyn av fisk beskrevet tidligere. Det skal føres daglig statistikk spesielt over dødelighet, fiskebeholdning og biomasse, samt fôr- og vannforbruk. Ved plutselig økning av dødelighet eller ved kronisk dødelighet over tid skal biologisk ansvarlig varsles og det skal vurderes tiltak i samsvar med veterinær.

Fisk som er mistenkt å ha smittsom sykdom skal ikke flyttes fra en avdeling til en annen uten at spesielle forhold tilsier det. Fisk som er mistenkt å ha smittsom sykdom skal ikke selges eller flyttes fra anlegget.

Teknisk anlegg: Forebygging mot kritiske hendelser skjer både i planlegging, etablering og drift av anlegget, og inkluderer backup-, overvåking, styring og alarmer på kritiske faktorer og komponenter. Slike tiltak er beskrevet ovenfor under overskriften "Utforming av anlegget", og omfatter bl.a. utforming av anlegg i forhold til vanntilførsel, pumpestasjon, nødstrømsaggregat, nøddoksygenering, etablering av smittebarrierer og soneinndeling, samt rutiner for tilsyn av disse installasjonene

Risikovurderinger og internkontrollsystemer (IK-sentral)

Risikovurdering i forhold til bl.a. fiskevelferd, sykdom/smittekontroll, rømningssikkerhet, vannkvalitet, driftssikkerhet, påvirkning av ytre miljø og HMS ligger til grunn for både design og utrustning av anlegget, produksjonsstrategier, opplæringsplaner og driftsrutiner samt beredskapsplaner, prosedyrer og instruksjoner definert i internkontrollsystemet.

Risikovurdering, avviksrapportering og utvikling av internkontrollsystemet vil være en del av det kontinuerlig forbedringssystemet for virksomheten. Som kontroll- og styringsverktøy vil virksomheten basere seg på et profesjonelt utviklet internkontrollsystem (f.eks. IK-Sentral levert av Landax AS), i tillegg til automatiserte overvåkingssystemer med nød- og backup-løsninger og alarmanlegg knyttet til alarmsentraler.

Detaljbeskrivelser av IK-systemet blir ikke gitt her, men kun en innholdsfortegnelse. Siden anlegget ikke er etablert kan IK-systemet naturlig nok utvikles og tilpasses anlegg og drift først når anlegget er bygd og driftspersonale og organisasjonen er på plass.

Risikovurderingene og beredskapsplaner referert til i denne rapporten er avgrenset til forhold knyttet til fiskevelferd, fiskehelse, smittehygiene og rømningssikkerhet i henhold til etableringsforskriftens § 6, e), men alle områder i bedriften, inkludert drift, indre- og ytre miljø, HMS osv. vil være gjenstand for risikokartlegging i forkant av utvikling av interne prosedyrer.

I risikovurderingene i de påfølgende tabellene nedenfor har en følgende gradering av risiko og konsekvens.

Risikoinndeling:	
Ingen	1
Lav	2
Middels	3
Høy	4
Konsekvens:	
Ingen	1
Liten	2
Moderat	3
Stor	4